

**DEFENSIE &
VEILIGHEID**

NAAR EEN SLAGVAARDIGER KUSTWACHT

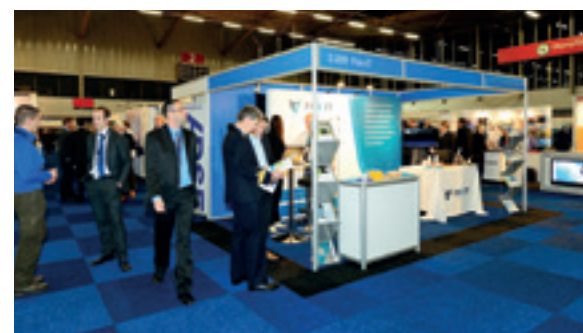
RHEINMETALL WERELDWIJD ACTIEF

CIVIEL-MILITAIRE SAMENWERKING

INTERVIEW FRANK MEURS (TENCATE)

NIDV SYMPOSIUM & TENTOONSTELLING

DONDERDAG 20 NOVEMBER 2014 - AHOY ROTTERDAM

“Van reorganisatie naar participatie”

inhoudsopgave

Rheinmetall: sterke en veelzijdige partner	4
Versterking civiel-militaire samenwerking	8
Joint Sigint Cyber Unit; Verkoop 44 CV90's	11
Interview Frank Meurs (TenCate)	12
NIDV nieuws	15
Een slagvaardiger Kustwacht	16
Doe mee met CODEMO	20
Defensiebegroting 2015	22
Scania Zwolle 50 jaar	24
Column Ron Nulkes	25
Colofon en agenda	26

Minister Plasterk (BZK) bij de KMar

Meurs en minister Kamp. Copyright TenCate

Bushmaster in veteranendefilé. Foto:MH

Bij de voorplaat: Tijdens de drukbezochte Wereldhavendagen in Rotterdam waren ook de middelen te zien, waarop de Kustwacht een beroep kan doen. Op de foto een demo van de KNRM-reddingsboot en een NH-90 helikopter van de Kon. Marine. Foto: Louis Meulstee.

Rheinmetall: sterke en veelzijdige partner voor de Nederlandse defensietechnologie

Rheinmetall is één van de belangrijkste leveranciers van defensietechnologie en een topproductent van systemen en equipment voor landstrijdkrachten binnen Europa. Naast de bedrijfsdivisies Combat Systems en Electronic Solutions vormt de divisie Wheeled Vehicles, die nauw aansluit bij Rheinmetall MAN Military Vehicles (RMMV), één van de drie belangrijkste steunpilaren binnen de organisatie van de Groep. Legervoertuigen op wielen spelen dus binnen Rheinmetall een essentiële rol. Bovendien breidt Rheinmetall zijn productenaanbod, dat momenteel reikt van ongepantserde, commerciële kant-en-klare voertuigen tot aan het wielpantservoertuig Boxer, voortdurend uit. Rheinmetall is ook een betrouwbare partner van de Koninklijke Landmacht.

De Boxer heeft zijn kwaliteiten in Afghanistan bewezen. De nieuwste variant is het Infantry Fighting Vehicle met 30mm toren.

Tekst en foto's: Rheinmetall Defence

Het Nederlandse leger werkt al voor bijna al zijn munitie, ook voor oefen- en dienstmunitie van de meest uiteenlopende kalibers, met Rheinmetall. In 2011 heeft Rheinmetall een raamovereenkomst gesloten met Defensie voor de levering van een breed scala van verschillende soorten munitie. Daarbij werd over een periode van 10 jaar een ordervolume verwacht van 200 miljoen euro. Via deze lange termijnovereenkomst heeft het Nederlandse leger steeds op korte termijn gegarandeerde toegang tot een omvangrijk assortiment munitie

van de allerhoogste kwaliteit, terwijl het contract tegelijkertijd ertoe bijdraagt dat inkoopprocedures eenvoudiger worden. Binnen het kader van de overeenkomst hebben de Koninklijke Nederlandse Strijdkrachten in 2010 al een eerste order geplaatst voor modulaire ladingen voor de pantserhouwitser PzH 2000.

De op wederzijds vertrouwen gebouwde nieuwe raamovereenkomst symboliseert de lange relatie tussen Rheinmetall en de Nederlandse krijgsmacht en vormt de

basis voor een intensivering van de voor beide partijen vruchtbare en winstgevende samenwerking over een lange periode.

Begin 2010 hebben Rheinmetall en MAN Nutzfahrzeuge hun krachten gebundeld en RMMV opgericht. Beide ondernemingen, die al lang op de markt gevestigd zijn, hebben daarmee, aansluitende op hun respectievelijke kerncompetenties op het gebied van engineering voor de auto-industrie en van de militaire techniek, een als globale speler functionerende leverancier van militaire voertuigen op wielen gecreëerd. RMMV, dat ook in Ede een productielocatie heeft, produceert een compleet arrangement van gepantserde en ongepantserde transport-, commando- en missiespecifieke voertuigen voor strijdkrachten wereldwijd. Bovendien levert RMMV niet alleen systemen, maar ook diensten uit één hand. Ondersteuning vanaf niveau 1 tot niveau 4 – alles is mogelijk, ook reparatie ter plaatse en onderhoud in het inzetgebied.

Boxer: zwaargewicht en kampioen

Pantserwielvoertuigen blijven een vitale rol spelen in de moderne oorlogvoering, die niet alleen het traditionele “slagveld” omvat, maar ook strijdtoneel in steden en asymmetrische scenario's. Dergelijke voertuigen bieden de troepen niet alleen betere mobiliteitsopties, maar zorgen ook voor een hoge mate van bescherming tegen bedreigingen door projectielen, mijnen en geïmproviseerde explosieven (zgn. IED's).

De Boxer varianten bieden een combinatie van excellente weerstand op het slagveld en effectieve strijdvaardigheid met een uitstekende operationele veelzijdigheid. Recente ervaringen tijdens operaties in combinatie met de steeds verder voortschrijdende ontwikkelingen hebben bewezen dat de serie ARTEC Boxer één van de meest geavanceerde, mobiele en best beschermde voertuigen

biedt die heden ten dage op de markt te vinden zijn. Waar met gebundelde krachten het ARTEC consortium is gevormd, produceert RMMV de Boxer in samenwerking met de Duitse collega-onderneming op het gebied van defensietechnologie Krauss-Maffei Wegmann (KMW) in het kader van een binationaal programma, waarin Rheinmetall een belang heeft van 64 %.

De geschiedenis van de Boxer neemt haar aanvang in de jaren '90 van de vorige eeuw, toen zowel Duitsland als Frankrijk en Groot-Brittannië op zoek waren naar een nieuw pantserwielvoertuig. Frankrijk stapte in 1999 uit het project, en in 2004 deed Groot-Brittannië hetzelfde. Hun plaats werd in 2001 ingenomen door Nederland.

De militaire relatie tussen Duitsland en Nederland is intensief en van uitstekend niveau, speciaal waar het om wapentechnologie gaat. Bovendien is er een uitstekende samenwerking op industrieel gebied. RMMV Nederland in Ede is een belangrijk productiecentrum voor de Boxer. Maar die samenwerking omvat veel méér. Het bedrijf is full-service provider voor de Nederlandse klant van Rheinmetall. Bovendien heeft het tot taak, nieuwe activiteiten in het buitenland in gang te zetten en op die manier bij te dragen tot de groei van de globale aanwezigheid van de Groep op de markt voor wielvoertuigen. Ede is ook de thuisbasis van een dochteronderneming van Rheinmetall Ballistic Protection Systems GmbH, die zich bezighoudt met producten op het gebied van hoogwaardige bescherming tegen projectielen.

Het concept van de serie Boxer is gebaseerd op een uniforme aandrijfmodule en onderling uitwisselbare missiemodules die specifiek zijn voor de gebruiker / functie. Deze voor maximale veelzijdigheid ontwikkelde opbouwmodules zijn uitstekend geschikt om er een grote variëteit aan missiespecifieke varianten mee te ontwikkelen. De voor Boxer unieke onderling uitwissel-

Ook de voor militaire doeleinden geschikt gemaakte COTS-producten als die van de serie TG boeken in moeilijk terrein uitstekende resultaten.

RMMV produceert een complete reeks gepantserde en ongepantserde transport-, commando- en speciale voertuigen.

bare modules bieden gebruikers ook mogelijkheden waarmee aanzienlijk op kosten kan worden bespaard, terwijl één enkele aandrijfmodule in staat is om hiermee een veelheid aan door de specifieke operatie bepaalde functies uit te voeren.

Tot de modulevarianten die tot op heden ontwikkeld zijn, behoren: pantservoertuigen voor personenvervoer (APC's), slagveldambulances, pantservoertuigen voor de genie resp. voor de logistiek, versies voor schadereparatie op het slagveld, voor commando- en controleposten, evenals voertuigen voor de rijopleiding van manschappen.

In Duitsland heeft de Bundeswehr in totaal 272 Boxers in vier versey besteld: voertuigen voor commando- en controleposten, APC's, slagveldambulances en voertuigen voor de rijopleiding van manschappen. De Koninklijke Landmacht neemt in totaal 200 Boxers in de volgende versies in bedrijf: voertuigen voor commando- en controleposten, pantservoertuigen voor de genie, voertuigen voor schadereparatie op het slagveld, logistiekvoertuigen, slagveldambulances en voertuigen voor de rijopleiding van manschappen.

Battle proof Boxer

Sinds juli 2011 zet het Duitse ISAF-contingent in Afghanistan drie varianten van de Boxer in: een APC waarmee een infanteriesectie met complete uitrusting vervoerd kan worden, een voertuig voor commando-posten en een slagveldambulance. In bijna drie jaar operationele inzet in Afghanistan had de Boxer te maken met een groot aantal IED's en diverse andere soorten aanvallen met explosieven door rebellen. Het concept van de Boxer met opbouwmodule en de eerste klas bescherming hebben ertoe bijgedragen dat dergelijke aanvallen géén dodelijke slachtoffers hebben geëist.

Rheinmetall heeft ook een versie als infanteriegevechtsvoertuig ontwikkeld, die is uitgerust met een tweepersoons 30 mm Lance geschutskoepel.

Het IFV-concept, dat een standaard Boxer chassis met een aangepast missiemodule combineert, is een volledig functioneel presentatiemodel. Het model is al op het militaire testterrein van Rheinmetall en recentelijk ook op het oefenterrein Grafenwöhr succesvol getest. RMMV is onlangs begonnen met de voorbereidingen voor een serie presentaties aan internationale klanten van de meest recente versie van de Boxer IFV, compleet met specifieke demonstraties van de mobiliteit te velde, met schietproeven. Ook de capaciteiten van de verwarmings-, ventilatie- en airco-installatie worden gedemonstreerd.

Trucknology-generatie

Kenmerken van de serie logistieke trucks van RMMV: uiterst beweeglijk – optimaal beschermd – geschikt voor meerdere missies – in het inzetgebied beproefd. Zonder logistiek geen tactiek! Meer nog dan ooit moeten de zich snel verplaatsende legers van tegenwoordig erop kunnen vertrouwen dat de bevoorrading op gang blijft. Asymmetrische conflicten van nu kennen geen duidelijke frontlinies, waardoor nieuwe eisen worden gesteld aan mobiliteit, functionaliteit en overlevingskansen. De door Rheinmetall MAN Military Vehicles (RMMV) vervaardigde systemen van de series TG, HX en SX behoren tot de meest duurzame, betrouwbare, veelzijdige en kostenefficiënte in hun klasse.

De premium-voertuigen van de Trucknology-generatie (TG) van MAN behoren tot de meest geavanceerde bedrijfsvoertuigen. Ze zijn een waar boegbeeld voor betrouwbaarheid en innovatie. Met de diverse uiterst veelzijdige assen, aandrijvingen (4x2 tot 8x8) en de krachtige motoren bieden de voertuigen van de serie TG talrijke nieuwe mogelijkheden. De TG's zijn verkrijgbaar in verschillende afmetingen en configuraties, en ze zijn geschikt voor welke eisen dan ook en voor elke transporttaak. Dynamisch, betrouwbaar en efficiënt als ze zijn, zijn de milieuvriendelijke 'common rail'-motoren van MAN het juiste antwoord voor militaire operaties waar ook ter wereld. In combinatie met de MAN TipMatic versnellingsbak, of de soepel schakelende handmatige versnelling zorgen ze voor een krachtige aandrijving.

De militaire serie HX/SX vormt de logistieke ruggengraat voor talrijke legers waar ook ter wereld

De TG-trucks van RMMV kunnen zó worden geconfigureerd dat ze in de meest uiteenlopende klimaatzones en terreinen kunnen opereren.

Om aan de strenge eisen van de militaire afnemers te kunnen voldoen, heeft RMMV er alles aan gedaan om de integratie van de uiteenlopende extra uitrusting mogelijk te maken. Om de bemanning bescherming te bieden tegen de dreiging van diverse soorten projectielen kunnen de voertuigen van de serie TG worden uitgerust met bijv. een door het Oostenrijkse bedrijf Ressenig vervaardigde aparte gepantserde bestuurderscabine (DAC).

De legerversie van de TGS is een heavy duty truck met een gewicht van (bruto) 41 ton. De ingebouwde D2676 'common rail'-dieselmotor van MAN kan maar liefst 397 kW (540 hp) bij 2500 Nm leveren. De TGS-Mil is gebaseerd op de Trucknology Generatie van MAN en heeft een groot aantal militaire aanpassingen ondergaan.

De trucks van de series TGM-Mil en TGS-Mil van RMMV behoren tot de meest kostenefficiënte en veelzijdige logistieke voertuigen in hun soort. Ze zijn in zeer hoge mate betrouwbaar en dat verklaart hun succes bij de Duitse Bundeswehr en bij de strijdkrachten van veel andere landen.

Passend bij actuele missies

Alle voertuigen van de serie HX zijn speciaal voor militaire toepassingen ontwikkelde kant-en-klare producten (MOTS) met als belangrijkste prioriteiten de optimale beweeglijkheid en betrouwbaarheid, zelfs op de meest onbegaanbare locaties.

Talrijke andere legervoertuigen zijn variaties op voertuigen die gebouwd zijn voor commerciële doeleinden. De voertuigen van de serie HX zijn echter een combinatie van grondig geteste componenten van belangrijke series voor commerciële doeleinden met een gehard, vrijwel geen torsië toelatend ladderchassis en andere technologieën die ontworpen zijn om aan de specifieke eisen van een leger te voldoen. Daartoe behoren pantsering, zelfbeschermingssysteēen, goede capaciteiten voor het rijden door water, voor meerdere brandstoffen geschikte motoren en camouflageverlichting. Al van meet af aan worden deze trucks niet enkel en alleen voor een langere levensduur en een betere beweeglijkheid off-road ontworpen, maar ook om in een breed scala van klimaatzones te kunnen opereren. Bovendien kunnen ze met bescherming biedende modules en /of wapeninstallaties ter zelfverdediging worden uitgerust.

Een ander specifiek kenmerk van de serie HX is de hoge mate van standaardisatie en interoperabiliteit. Het resultaat is het absoluut bedieningsgemak in combinatie met gestroomlijnde logistiek en onderhoud, omdat veel componenten en elementen voor alle voertuigen geschikt

zijn en zonder meer onderling uitgewisseld kunnen worden. In het Verenigd Koninkrijk bestond het netto-effect uit een vermindering van de voorraad aan reserveonderdelen zoals die voor eerdere voertuigen nodig was, van 30.000 posten tot minder dan 7000. De voertuigen werken allemaal vrijwel hetzelfde. Dat geldt ook voor het onderhoud en de reparatie van de voertuigen, de motoren en de aandrijflijnen. Hierdoor ontstaat er een belangrijke synergie bij de opleiding van manschappen en onderhoudspersoneel en wordt de logistiek voor het volledige wagenpark aanzienlijk vereenvoudigd.

Het feit dat verschillende brandstoffen kunnen worden gebruikt en de bevoorrading excellent verloopt (alle voor het onderhoud belangrijke reserveonderdelen hebben een NAVO-code) zijn andere belangrijke kenmerken van de serie HX.

Extra bescherming

Al naar gelang de eisen van de klant kunnen alle voertuigen van de serie HX uitgerust worden met een cabine die modulair bepantserd is (MAC, modular armoured cabin) of een cabine die voorzien is van een volledig geïntegreerde bepantsering (IAC, integrated armoured cabin) en daarmee voldoen aan de strengste STANAG- of Mil-Standard specificaties voor wat betreft de bescherming tegen projectielen en mijnen. De MAC kan in maar 6 – 8 uur door twee opgeleide technici met behulp van een hefinstallatie worden geïnstalleerd. Verder kunnen de voertuigen worden voorzien van een goed door-dachte commando- en besturingstechniek, een van op afstand bediende wapeninstallatie en het hard-kill "Active Defence System" van Rheinmetall.

Rheinmetall MAN Military Vehicles kan bogen op een lange geschiedenis van ontwikkeling en levering van militaire voertuigsystemen aan krijgsmachten wereldwijd.

Het kant-en-klaar concept voor militaire toepassingen van de serie HX behoudt zijn aantrekkingskracht en deze voertuigen vormen nu de logistieke ruggengraat van vele krijgsmachten. De afgelopen maanden hebben de voertuigen van de serie RMMV de hele concurrentie voorbij gestreefd en werden hiervoor belangrijke orders geboekt uit Australië, Nieuw-Zeeland, Denemarken, Noorwegen, Zweden en andere landen. De keuze vóór de met bijzonder goed beschermde chauffeurscabines uitgeruste logistieke voertuigen van RMMV geeft aan hoe belangrijk het voor de strijdkrachten in onze tijd is om bescherming af te dwingen.

Meer informatie:
Oliver Hoffmann, Hoofd PR
Rheinmetall AG
Tel.: +49 - (0) 211 - 473 4748
oliver.hoffmann@rheinmetall.com

Van intensivering naar versterking civiel-militaire samenwerking

“Nadruk ligt op samenwerking in de koude fase”

Tekst: Martin Bobeldijk/Turnaround

“Het ministerie van Veiligheid en Justitie en het ministerie van Defensie moeten structurele partners van elkaar worden op het terrein van crisisbeheersing.” Dat zeggen de ministers Opstelten en Hennis-Plasschaert. Het programma ‘Intensivering civiel-militaire samenwerking’ (ICMS) heeft daarvoor een goed fundament gelegd, maar het kan beter. Daarom wordt die samenwerking verder versterkt. ICMS wordt VCMS. Voor de Nederlandse defensie- en veiligheidsindustrie is dat een kans.

“Civiel-militaire samenwerking leidt tot méér veiligheid voor hetzelfde geld”, stellen de bewindslieden van Veiligheid en Justitie en Defensie. Daarom zijn zij warm voorstander van innige samenwerking. “Samen kunnen we meer. Samen staan we sterker. En samen kunnen we de slagkracht van de veiligheidsregio’s vergroten. Onze professionals hebben daar baat bij, maar ook de belastingbetaler. Want die krijgt meer waar – een veiliger omgeving – voor zijn geld.” Opstelten en Hennis-

Plasschaert willen zó nauw met elkaar gaan samenwerken, dat civiele en militaire diensten elkaar blindelings kunnen vinden en op elkaar kunnen rekenen in de ‘warme fase’ van een ramp of crisis.

“Daarvoor is het nodig dat we ook in de zogeheten ‘koude fase’ goed samenwerken. Dat betekent samen voorbereidingen treffen, plannen opstellen, kennis delen en vooral veel samen oefenen en trainen.” Dit is dan ook de inzet van het nieuwe programma ‘Versterking civiel-militaire samenwerking’ (VCMS).

Logisch vervolg

“VCMS is een logisch vervolg op ICMS”, zegt kartrekker kolonel Jean-Paul Duckers, strategisch adviseur bij de Hoofddirectie Beleid van Defensie. “De samenwerking is nu nog vooral gericht op grootschalige rampen en crises op basis van de Wet veiligheidsregio’s, maar de trend is dat we steeds vaker ondersteuning leveren in het kader van de politiewet. Zo zetten we regelmatig *combat trackers* in die naar sporen zoeken en *advanced search teams* die naar verborgen drugs en wietplantages zoeken. Ook neemt de inzet toe van onze duikteams en onbemande vliegtuigjes. Deze nieuwe inzetmogelijkheden staan niet allemaal in de ICMS-catalogus, omdat ze van recente datum zijn. Zo is de Scan Eagle in 2013 aangeschaft. En onze *search skills* hebben we tijdens de missie in Afghanistan ontwikkeld. De huidige catalogus uit 2006, met defensiecapaciteiten die gegarandeerd beschikbaar zijn voor civiele inzet, krijgt daarom een flinke update.”

Incrementeel karakter

Marcel van Eck, hoofd afdeling Generieke Veiligheid bij de NCTV, is samen met Commandant der Strijdkrachten generaal Tom Middendorp de grondlegger van ICMS. Ook hij constateert dat vernieuwing nodig is. “In al die jaren is de context waarin de samenwerking plaatsvindt veranderd. De NCTV is ontstaan, het rapport van de Commissie Hoekstra heeft het daglicht gezien, de Nationale Politie staat in de steigers en gemeenten krijgen steeds meer verantwoordelijkheden. VCMS zal daarop inspelen door beter aan te sluiten bij veranderingen en behoeften in het veld. Het moet een flexibel samenwerkingsplatform worden met een incrementeel karakter, waarin samenwerking wordt gefaciliteerd en uitbreiding mogelijk is. Het krijgt dan ook geen einddatum mee, zoals bij ICMS wel het geval was. Uiteindelijk moet het een structureel beleidsdossier worden, waarin steeds weer nieuwe partners, ontwikkelingen en mogelijkheden worden opgenomen. Wel blijft de projectmatige aanpak behouden, omdat dit dynamiek met zich meebrengt en praktisch is in de uitvoering. De ‘v’ van versterking zou er wat mij betreft op termijn af kunnen, als civiel-militaire samenwerking definitief vaste grond onder de voeten heeft gekregen bij alle partners.”

Werk aan de winkel

Voordat het zover is, moet er nog wel het een en ander gebeuren. Zo blijkt uit onderzoek van de Inspectie Veiligheid en Justitie en de Audit Functie Defensie dat de krijgsmacht een gewaardeerde partner is van de veiligheidsregio’s, maar dat dit nog niet uitmondt in een structureel partnerschap. “Het komt bij de veiligheidsregio’s nog niet overal goed van de grond”, erkent Van Eck. Terwijl de ambitie was om Defensie als vijfde kolom volop mee te laten draaien in de rampenbestrijdings- en crisisstructuren. In de meeste veiligheidsregio’s krijgt Defensie pas een rol als militaire inzet verwacht wordt of noodzakelijk is. Daarnaast laat onderzoek van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) zien dat veiligheidsregio’s kritiek hebben op de functieduur en opleiding van de Officier Veiligheidsregio (OVR). Uit datzelfde onderzoek blijkt verder dat veiligheidsregio’s moeilijk kunnen inschatten of de inzet van militaire eenheden zinvol is. De gegarandeerde opkomsttijd zoals vermeld in de catalogus licht namelijk vaak hoger dan de realistische opkomsttijd in de praktijk. Dat geeft onzekerheid in de besluitvorming. Van Eck: “Er is werk aan de winkel. Deze verbeterpunten nemen we mee in VCMS.” Concreet betekent dat volgens Duckers een functieduurverlenging van drie naar vijf jaar voor de OVR. “Ook kijken we naar hun opleiding. Uit het IFV-onderzoek blijkt namelijk dat veiligheidsregio’s een officiersniveau en een nog beter inzicht verwachten in de civiel-bestuurlijke omgeving. Verder onderzoeken we de mogelijkheid extra OVR’en bij een aantal regio’s te plaatsen.” Inmiddels hebben de veiligheidsregio’s op eigen initiatief een werkgroep VCMS opgericht, om het nieuwe programma een stevig fundament te geven in de regio’s.

Kolonel Jean-Paul Duckers: “Meer centrale inkoop voor de overheid”.

Koude toevoeging

Hoewel VCMS een aantal zaken ‘repareert’ uit het ICMS-programma, voegt het vooral wat toe. Naast samenwerking in de warme fase stimuleert en faciliteert VCMS nu ook samenwerking in de koude fase. Van Eck: “Door veel meer aan de voorkant met elkaar op te trekken, leer je elkaar beter kennen en waarderen. Daardoor kun je op elkaar bouwen en op elkaar rekenen als zich een ramp of crisis voordoet.” Een van de onderwerpen waar Defensie een grotere rol in gaat spelen, is opleiden, trainen en oefenen. Volgens het IFV-onderzoek is daar grote behoefte aan bij veiligheidsregio’s. Duckers: “Als Defensie doen we niet anders. We hebben veel capaciteit in de organisatie om oefeningen voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren. *Observers*, trainers en evaluatoren draaien daarin mee. We letten op oefen- en leerdoelen, volgens het principe dat iemand eerst leert kruipen en dan pas lopen, rennen en schieten. Ook beschikken we over multidisciplinaire oefenlocaties en simulaties.” Om een en ander in goede banen te leiden voor Defensie en de veiligheidsregio’s, is een gezamenlijke oefenkalender en inventarisatie van oefenbehoeften een. “Nu worden we door de regio’s afzonderlijk benaderd om gezamenlijk te oefenen. De bedoeling is dat we dit meer gestructureerd aanpakken en samen betere afspraken maken. Het samen trainen en oefenen

Samenwerking: Een EC135 politieheli en een KLu Chinook op het voormalige marinevliegkamp Valkenburg tijdens de nucleaire top.
Foto: Evert-Jan Daniëls/MCD

helpt om elkaars werkwijze te leren kennen en toe te werken naar een unité de doctrine – een van de aanbevelingen van de Commissie Hoekstra na de Moerdijkbrand.” Volgens Van Eck wordt er gewerkt aan de oprichting van een oefenloket dat alle oefeningen van het Rijk op elkaar afstemt, waaronder die van Defensie en de veiligheidsregio's.

Meerdere thema's

Maar er zijn meer onderwerpen waar Defensie van betekenis kan zijn. “Wij bouwen schepen die wereldberoemd zijn om hun *combat* managementsystemen. En dan met name vanwege het feit dat ze dankzij deze systemen met een substantieel kleinere bemanning kunnen varen. Verder is het commandocentrum volgens de laatste inzichten ingericht, beschikt het over moderne verbindingsmiddelen en wordt er een actueel geografisch beeld van de situatie op de schermen gepresenteerd. Deze kennis is ook van belang voor civiele veiligheidsorganisaties, zoals de Landelijke Meldkamer Organisatie.” Daarnaast ziet Duckers mogelijkheden voor kruisbestuiving op het terrein van innovaties. “Defensie is van oudsher een innovatieve organisatie. Volgens het proces van *concept development and experimentation* beoordelen en testen we nieuwe technieken. Door dit gezamenlijk te doorlopen en onderzoeken op elkaar af te stemmen, behalen we veel meer resultaat met onze innovatie-inspanningen. Daar is iedereen bij gebaat.” Ten aanzien van de Nationale Politie wordt onderzoek gedaan naar gezamenlijk gebruik van onder andere helikopters, operationele centra, militaire terreinen en faciliteiten, evenals gezamenlijke inkoop van kleding- en persoonsgebonden uitrusting.

Politie-inspecteur en luchtmachtmajoor in de controlekamer van Nieuw-Milligen tijdens de top.
Foto: Rob Gieling/MCD

In totaal richt VCMS zich op zeven thema's:

- **Thema 1:** Verkennen nieuwe terreinen voor samenwerking en actualisering van beschikbare capaciteiten en inzetmogelijkheden.
- **Thema 2:** Gezamenlijke mogelijkheden op het gebied van opleiden, trainen, oefenen en simulatie
- **Thema 3:** Kennisdeling uit wetenschappelijk onderzoek, research & development en cyber security
- **Thema 4:** Verhoging bekendheid nationale inzet krijgsmacht
- **Thema 5:** Mogelijkheden om huidige procedure voor nationale inzet van militaire capaciteiten te verbeteren en/of te versnellen
- **Thema 6:** Ondersteuning commandovoering en overige informatievoorziening
- **Thema 7:** Uitwisseling van functionarissen tussen ministeries die betrokken zijn bij civiel-militaire samenwerking en andere personele aspecten

Bedrijven blijven interessant

“Civiel-militaire samenwerking is goed voor de belastingbetaler”, stelt Van Eck. “De veiligheidseuro kunnen we maar één keer uitgeven. In het belang van de BV Nederland zoeken we elkaar op om zo efficiënt en effectief mogelijk de veiligheid in ons land te garanderen.” Duckers voorziet daarbij een trend naar meer centrale inkoop en ontwikkeling van producten. “Voor de overheid is dat veel goedkoper. We betalen nu soms meerdere keren voor dezelfde onderzoeken of materialen én voor zaken die we als overheid zelf in huis hebben. Dat valt niet uit te leggen aan de burgers van dit land. De totale behoeftestelling richting bedrijven kan daardoor mogelijk afnemen. Aan de andere kant zie ik kansen voor het

bedrijfsleven. De ministeries van Defensie en Veiligheid en Justitie (VenJ) zijn niet langer trendsettend, maar volgend geworden. We hebben ideeën genoeg, maar die moeten nog wel leiden tot nieuwe producten en een snelle implementatie. Bedrijven die daarop inspelen en mee kunnen lopen in ons innovatieproces, blijven de komende jaren interessant voor ons. Daarnaast zullen beide ministeries krachten bundelen, om zo gericht onderzoek te doen. VenJ zal daarbij gebruik maken van de structuren die Defensie benut voor onderzoek en samenwerking met de Nederlandse industrie. Door kennis beter te delen, gericht onderzoek te doen, gezamenlijke innovatietrajecten te doorlopen en te sturen op multidisciplinaire toepassingen van innovaties, wordt de samenwerking tussen industrie, kennisinstituten en overheid versterkt.”

Joint Sigint Cyber Unit AIVD en MIVD van start

Met de start van de Joint Sigint Cyber Unit (JSCU) op 3 juli hebben de AIVD en MIVD een belangrijke stap gezet om de nationale veiligheid en onze digitale netwerken beter te beschermen tegen bedreigingen en tegelijkertijd militairen op missie beter te ondersteunen. Voor een succesvolle samenwerking zijn goede afspraken nodig. Deze afspraken zijn vastgelegd in een door de ministers van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties en Defensie ondertekend convenant.

De gezamenlijke eenheid is gespecialiseerd in Signals Intelligence (Sigint) en Cyber. Sigint omvat inlichtingen die worden verzameld uit (tele)communicatie. Cyber is een verzamelnaam voor verschillende activiteiten die te maken hebben met computernetwerken en datastromen. Denk hierbij aan het in kaart brengen van het internetlandschap in een (nieuw) missiegebied, het informeren van partners over een gevaarlijk computer-virus, of het hacken van een website van terroristen die de nationale veiligheid in gevaar brengen. Het kabinet hecht groot belang aan verdergaande samenwerking tussen de AIVD en MIVD. Een belangrijke reden hiervoor is het bundelen van schaarse kennis en middelen.

Doordat de technische ontwikkelingen op het gebied van Sigint en Cyber snel gaan, is bundeling van kennis en middelen binnen de JSCU niet alleen wenselijk, maar zelfs noodzakelijk. De JSCU is een logisch vervolg en intensivering van de lopende samenwerking op het gebied van Signals Intelligence in de Nationale Sigint Organisatie (NSO). De NSO gaat samen met andere specialistische onderdelen van de AIVD en de MIVD op in het nieuwe samenwerkingsverband. De JSCU is geen zelfstandige dienst, maar onderdeel van de AIVD en de MIVD. Net zoals de overige taken van de AIVD en de MIVD valt ook de taakuitvoering van de JSCU binnen de kaders van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv) 2002. Het werk van de diensten wordt gecontroleerd door de Commissie betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD).

Cybercriminaliteit en digitale spionage blijven de grootste dreiging op het gebied van cyber security. De potentiële impact van cyberaanvallen en verstoringen neemt door snelle digitalisering alleen maar toe. Dat blijkt uit Cybersecuritybeeld Nederland (CSBN), dat minister Opstelten op 10 juli naar de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Estland neemt 44 CV90's over

Nederland verkoopt 44 van de 193 CV90-infanteriegevechtsvoertuigen aan Estland. De al enige tijd lopende verkooponderhandelingen zijn inmiddels in een vergevorderd stadium. Naar verwachting wordt het contract in december getekend. De samenwerking met Estland richt zich vooral op uitwisseling van informatie over gebruik en onderhoud van het voertuig. Daarnaast speelt het delen van kennis en ervaring een rol. Dit met het oog op het leveren van een bijdrage aan de NAVO-capaciteit. De 44 CV90's worden afgestoten als gevolg van de nota 'In het belang van Nederland' en de aanvullende begrotingsafspraken van oktober 2013. De krijgsmacht heeft nu nog 149 infanteriegevechtsvoertuigen in gebruik. Een Nederlandse eenheid neemt op 24 februari

Minister Jeanine Hennis-Plasschaert en haar Estse collega Sven Mikser tekenden op 1 oktober een overeenkomst aangaande de CV90.

volgend jaar in Tallinn deel aan een militaire parade ter gelegenheid van de onafhankelijkheidsdag van Estland.

Het TenCate ABDS (active blast countermeasure system) beschermt inzittenden tegen 'bermbommen'. Copyright: TenCate

TenCate levert beschermende weefsels voor uniformen Nederlandse militairen in Mali

Nuchterheid in Nijverdal

Vanuit de provincie Overijssel verovert Koninklijke TenCate NV de wereld. De Nederlandse multinational uit Almelo is wereldwijd marktleider in geavanceerde materialen, zoals beschermende weefsels, composieten voor de lucht- en ruimtevaart, geotextiel en kunstgras. Bij de onderneming heerst geen Randstedelijke groothedswaan, maar Twentse nuchterheid. Waar de directeur zelf de deur opent voor zijn bezoek.

Tekst: Riekelt Pasterkamp (TekstPast)

Eerder dit jaar sleepte TenCate in de Verenigde Staten van Amerika een defensieorder ter waarde van bijna 30 miljoen dollar (22 miljoen euro) in de wacht. Het bedrijf levert bepantsering voor grondvoertuigen. TenCate Advanced Armour USA werd door de hoofdaannemer voor het Ground Mobility Vehicle (GMV) van het US Army Special Operations Command geselecteerd om de GMV 1.1 bepantseringoplossing te leveren. Ongeveer 1.300 GMV's vervangen de huidige vloot van gespecialiseerde Humvee's. De eerste productie startte in de tweede helft van dit jaar. De opdracht maakt deel uit van een totale orderportefeuille van projecten van meer dan 100 miljoen dollar die TenCate Advanced Armor verwacht te ontvangen in 2014. Opbrengsten uit dit orderboek zullen gedurende de komende vier jaar worden gegenereerd.

Grote order

Directeur Frank Meurs (1967) van de marktgroepen TenCate Protective Fabrics en TenCate Advanced Composites blijft er nuchter onder. Hij heeft zojuist zelf zijn bezoek binnengelaten in een functioneel directie-pand op het bedrijventerrein van TenCate in Nijverdal. Buiten fluiten de vogels, binnen heerst een serene rust. Zijn enige commentaar op de miljoenenorder: "Als je iets unieks in huis hebt, moet je juist in de Verenigde Staten zijn. Dat is de grootste defensiemarkt ter wereld."

Bij TenCate houden ze niet van borstklapperij. Doe maar gewoon, dan is dat al gek genoeg. Toen de Nederlandse militairen die naar Mali zijn gegaan uiteindelijk toch nieuwe inherent vlamwerende gevechtskleding van TenCate aangemeten kregen, was dat natuurlijk een opsteker voor het bedrijf. Maar alle bijbehorende aandacht in de media hadden ze liever niet gehad.

De Vakbond voor Burger- en Militair defensiepersoneel klaagde begin dit jaar over de kwaliteit van de beschermende kleding van Chinese makelij waarmee Nederlandse militairen naar Mali zouden worden gestuurd. Dat leidde tot vragen van Kamerleden. Minister Hennis-Plasschaert van Defensie benadrukte dat de beschermende pakken uit China van goede kwaliteit waren en "al sinds 1996 bij de Nederlandse krijgsmacht in gebruik voor inzet in woestijnachtige gebieden". Voor Mali zouden geen nieuwe uniformen bij een andere fabrikant worden besteld. In maart berichtte Defensie toch nieuwe uniformen gemaakt van het merk TenCate Defender M te kopen, omdat maar twee leveranciers de kleding op tijd konden leveren. Het materiaal van het Twentse textiel-technologieconcern voldoet aan de hoge eisen voor gevechtskleding voor speciale eenheden, "onder andere aan inherente vlamwerendheid, insectenwerendheid en draagbaarheid", aldus Hennis.

Brandwonden

"In de hitte van Mali zullen Nederlandse militairen blij zijn met deze geavanceerde kleding", voegt Meurs er aan toe. "Het is lichter en comfortabeler. Maximale bescherming is gekoppeld aan optimaal draagcomfort." De uniformen van de beschermende weefsels van TenCate worden geproduceerd door confectionair NFM uit Noorwegen.

Overigens ontdekte het Amerikaanse leger al veel eerder de voordelen van uniformen gemaakt van TenCate weefsels. "In Irak en Afghanistan stierven de meeste Amerikaanse militairen niet door de explosieve kracht van bermbommen, maar door brandwonden. Het Pentagon wilde uniformen van inherent vlamvertragend weefsel. Dat leveren wij sinds 2007 aan tal van Amerikaanse legeronderdelen. In de loop der jaren spreek je dan wel over miljoenen uniformen. Ga maar na: op een gegeven moment zaten er 160.000 Amerikaanse militairen in Afghanistan, die na een halfjaar werden afgelost. Iedere militair kreeg vier pakken mee. Na de Amerikanen kwamen de Noren, Italianen, Duitsers, Denen en militairen uit de Baltische Staten. Inmiddels wordt TenCate Defender M gedragen door militairen uit tientallen landen."

Mali

Meurs is eerder gebeld door het Franse leger dat ook interesse heeft. "Het zou best kunnen dat ze het hebben gezien bij de eerste Nederlandse militairen die naar Mali zijn gegaan. Feitelijk is Mali de mooiste draagproef die we voor deze uniformen kunnen krijgen. Het hebben van een referentie in Nederland is belangrijk. Zo zorgt ons land ervoor dat onze mensen de beste bescherming in huis hebben."

Niet alleen Defensie is klant bij TenCate, ook politie, brandweer en andere veiligheidsdiensten. Brandweer-

korps Zaanstreek-Waterland en Amsterdam-Amstelland kozen onlangs voor hoogwaardige TenCate weefsels voor de uitrukkleding. In de Zaanstreek worden deze beschermende materialen van TenCate gebruikt in 800 stuks nieuwe brandwerende kleding voor de brandweerlieden van dit korps. De pakken worden geleverd in samenwerking met de LHD Group uit Duitsland. TenCate Millenia weefsels worden toegepast in de lichtgewicht buitenlaag, de beschermende thermische voering en de versterkte delen. De eerste 285 pakken zijn in de loop van dit jaar uitgeleverd. In Amsterdam betreft het beschermende weefsels voor maar liefst 1.600 stuks kleding. Binnenkort volgt levering voor nog eens 400 exemplaren. De LHD Group is ook hier de confectionair.

Fusie

Wereldwijd werken er circa 4.500 mensen bij TenCate, van wie eenzesde deel in Nederland. Meurs: "Bij de weverijen voor consumententextiel in de jaren zeventig van de vorige eeuw waren maar liefst 10.000 mensen in dienst. Maar daar zijn we ver vandaan. Alles draait nu om technisch textiel. We stoppen onze technologische kennis en geavanceerde technieken nu in hoogwaardige beschermende kleding, composieten voor voertuigen, vliegtuigen en schepen, geotextielen voor infra en kunstgras voor sporten."

TenCate groeide vanaf het midden van de 19e eeuw uit tot een belangrijk industrieel textielbedrijf. In 1957 fuseerde TenCate met de Koninklijke Stoomweverij uit Nijverdal. Het was de eerste naoorlogse industriële fusie in Nederland. De huidige naam Koninklijke TenCate NV kwam in 1995 tot stand, de restyling tot kortweg TenCate is van 2006.

Vanaf eind jaren zestig van de 20e eeuw begon de Twentse consumententextielindustrie weg te kwijnen. Begin jaren negentig van de vorige eeuw was de onderneming bijna failliet. In de jaren zeventig zocht TenCate ten onrechte haar heil in diversificatie. Men kocht enkele branchevreemde ondernemingen op en ging rubber lei-

"Als je iets unieks in huis hebt, moet je juist in de Verenigde Staten zijn", zegt groepsdirecteur Frank Meurs. Foto: Joost van Baars/TenCate.

dingen en plastic verpakkingen produceren. Een belangrijke fabriek was de glasvezelweverij. Hier werd toen al technisch textiel vervaardigd. Dit betrof onder meer glasvezel bewapeningsmatten waarmee andere producten konden worden versterkt, matten voor de weg- en waterbouw (geotextiel), en voor de industrie. Er werden onder meer ook de bekende TenCate surfplanken uit vervaardigd.

Vanaf het jaar 2000 werden vele activiteiten van het bedrijf, waaronder het traditionele consumententextiel, verkocht. Hoogwaardig technisch textiel vormt sindsdien de kern van het materiaaltechnologieconcern, waaronder beschermende weefsels, geavanceerde composieten, geotextiel en kunstgrasvezels. Vele bedrijven zijn aangekocht die aanvullende technologieën in huis hebben, waaronder Southern Mills in de Amerikaanse staat Georgia. Aldus werd TenCate ook steeds actiever in de beschermingsindustrie, en vervaardigde onder meer vlamwerende uniformweefsels voor het Amerikaanse leger, evenals kogel- en granaatsplinterwerende composieten. TenCate gebruikt daartoe aramidevezels en geavanceerde harsen.

Boeing en Airbus

In 2008 werd het Amerikaanse ruimtevaartbedrijf YLA and CCS Composites overgenomen en aldus ontstond de Amerikaanse marktgroep TenCate Advanced Composites, waar thermoset composieten voor de lucht- en ruimtevaart worden geproduceerd, waaronder materiaal voor Boeing. In Nijverdal worden bij TenCate Advanced Composites thermoplastisch composieten geproduceerd, onder meer voor de vleugels van de Airbus A380. Bekend is het innovatieproject TAPAS waarin TenCate, Fokker Aerostructures, NLR, de universiteiten uit Delft en Twente en enkele mkb-bedrijven samenwerken met luchtvaartgigant Airbus om toestellen nog lichter te maken op basis van TenCate Cetex composiet.

*Op de Hannover Messe in april j.l. ontvingen Frank Meurs en CEO Loek de Vries de Duitse bondskanselier Angela Merkel en premier Mark Rutte.
Foto: TenCate/Joost van Baars.*

TenCate denkt niet alleen na over het exterieur van een vliegtuig, maar ook over een lichter interieur. Het bedrijf won dit jaar samen met haar partners met een lichtgewicht vliegtuigstoel van composiet een prestigieuze prijs op de JEC-beurs voor lichtgewicht composiet materialen. Minister Kamp van Economische Zaken reikte in maart in Parijs de prijs uit.

De zogenaamde Titanium Seat is een gezamenlijk product van vijf bedrijven waaronder TenCate. Volgens Meurs is de innovatieve stoel de meest efficiënte economy class-stoel voor de Airbus A320 en Boeing 737. "Door composiet te gebruiken in plaats van aluminium of andere metalen wordt gewicht bespaard. Deze stoel levert een brandstofbesparing op tot maar liefst 400.000 euro per jaar per vliegtuig."

Op de Hannover Messe begin april 2014 toonde TenCate het chassis van de Alfa Romeo 4C, geproduceerd door Adler in Italië met thermoset composiet van TenCate Advanced Composites uit Engeland. Premier Rutte en de Duitse Bondskanselier Angela Merkel toonden bij de beursopening hun interesse. TenCate is al jaren sterk aanwezig met thermoplastisch composieten in de luchtvaart. Thermoset composiet van TenCate wordt uitgebreid toegepast in de ruimtevaartindustrie. Met de overgang naar de automobiellindustrie gaat een nieuwe markt open voor beide materiaaltypen. Nu wil TenCate een brug slaan van de kleine (race)autoproducenten naar de grote automobiellproducenten met tal van -thermoset of thermoplastisch - composiet oplossingen voor de grootschalige productie van personenwagens.

Regels

Meurs werkt het liefst 1-op-1 met opdrachtgevers. In Denemarken wilde de landmacht de veiligheid van de gebruikte Mercedes Benz-jeeps verhogen. "Dat gaat in een uitstekende samenwerking tussen de krijgsmacht en onze mensen daar. Wat ik merk, is dat de uitvoering van de Europese aanbestedingsregels verlamdend werkt op de keuzes die worden gemaakt. Nederland past daarbij de regels wel heel strak toe in vergelijking tot andere grote landen in Europa. Terwijl we als bedrijfsleven en overheid toch samen dienen te zoeken naar de beste oplossing, dus met de juiste balans tussen kwaliteit en prijs. Veiligheid en bescherming kun je alleen afdwingen door nauwe samenwerking. Daar heeft de overheid als klant en smart buyer of launching customer absoluut baat bij. En de producent als smart supplier is dan ook tevreden."

Defensie als vaste klant betekent een keurmerk, weet Meurs. "Het geeft je als bedrijf een soort stempel van goedkeuring dat je in een hoogtechnologische markt kunt opereren. Als Nederlandse Defensie moet je immers wel een ecosysteem draaiende houden." Mooi voorbeeld is de ontwikkeling die TenCate met een overlevingsexpert

van het Deense leger uitwerkt. "Voertuigen rijden tijdens een missie op een mijn of berm bom. De kracht blaast het voertuig weg en binnenin vallen onmiddellijk de slachtoffers. Wat nu als je de kracht van de explosie kunt weg leiden? Dat is het unieke TenCate ABDS active blast countermeasure systeem. Ook retrofit aan te brengen. De realisatie in Amerika verloopt voorspoedig. Recent zijn we

een volgende ontwikkelingsfase ingegaan." De deuren van iedere Nederlandse politieauto bieden bescherming aan agenten die worden beschoten. "Al sinds 1992 brengen wij DSM Dyneema-weefsels aan in de portieren. Een geringe investering biedt bescherming tegen vuistvuurwapens." Weer zoiets waar ze bij TenCate niet publiekelijk mee te koop lopen.

AHOY Rotterdam: U komt toch ook!

De voorbereidingen voor het NIDV-Symposium en Tentoonstelling op 20 november in de Rotterdamse AHOY zijn in volle gang. Rheinmetall AG treedt op als hoofdsponsor van het evenement. De NIDV is verheugd dat generaal-majoor der mariniers b.d. Frank van Kappen wederom bereid is gevonden op te treden als dagvoorzitter. Zijn kennis van zaken op veiligheidsgebied is ongeëvenaard. De Minister van Defensie, mevrouw Jeanine Hennis-Plasschaert, zal de openingstoespraak houden. Tijdens de pauzes en gedurende de hele middag zijn er bijzondere activiteiten in de tentoonstellingshallen. Er is buitengewoon veel belangstelling vanuit de hoek van cyber (een grote stand van FOX-IT) en de Nationale Politie. Natuurlijk ook voor het Defensiebrede Project Vervanging Wielvoertuigen en zelfs voor de nieuwe tankvliegtuigen van de NAVO. Er is nog ruimte voor enkele stands beschikbaar: neem daarvoor contact op met Patrick E. Davidson, tel. 06-25090509. Zie ook www.nidv.eu

Programma Symposium:

10:00 – 10:05 uur	Welkom, Drs. K.M.H. (Karla) Peijs, voorzitter NIDV
10:05 – 10:20 uur	Introductie door dagvoorzitter Generaal-majoor der mariniers (b.d.) F.E. (Frank) van Kappen
10:20 – 10:40 uur	Mw. J.A. (Jeanine) Hennis-Plasschaert, Minister van Defensie
10:40 – 11:00 uur	Mr. P. (Pietro) Borgo, Member of management board Rheinmetall Defence
11:00 – 11:30 uur	Pauze
11:30 – 11:50 uur	Drs. P. (Peije) de Meij, Directeur Operatie, Korps Nationale Politie
11:50 – 12:10 uur	Drs. M.J.M. (Maxime) Verhagen, Voorzitter 'Bouwend Nederland' en Bijzonder Vertegenwoordiger F-35
12:10 – 12:20 uur	Conclusies dagvoorzitter

Het Emergency Towing Vessel Ievoli Amaranth is vanaf windkracht 5 standby op de Noordzee. Foto: Remco Siemerink/NHV

Tekst: Riekelt Pasterkamp (TekstPast)

Directeur Veen: Criminelen hanteren een ander businessmodel

Slagvaardiger Kustwacht

De Kustwacht heeft kleinere en snellere boten nodig om feller jacht te kunnen maken op drugsmokkelaars en andere criminelen op de Noordzee, stelt directeur Ed Veen. "Speedboten waarmee we niet alleen op hoge snelheid schepen kunnen enteren, maar ook dichtbij de kust kunnen komen. We moeten slagvaardiger worden."

Het materieel van de Kustwacht is de komende jaren aan vervanging toe. "Het contract voor ons vliegtuig loopt in 2017 af. De betonningsvaartuigen zijn dertig jaar oud; de patrouilleschepen vijftien jaar. We zouden heel graag willen beschikken over zogenaamde *Short Range Interceptors*, zoals bijvoorbeeld de snelle zeewaardige vaartuigen van de Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij, maar dan wel specifiek toegesneden voor alle Kustwachttaken."

Ook oriënteert de Kustwacht zich volgens Veen op *Unmanned Aerial Vehicles* (UAV's). UAV's kunnen veel sneller, goedkoper en langdurig beelden geven dan de huidige middelen ter ondersteuning van ramp- en incidentbestrijding. Het probleem is dat UAV's nog niet in civiel luchtruim gebruikt mogen worden, omdat zij

niet gecertificeerd zijn en er geen regelgeving is voor onbemande toestellen boven de 150 kilo. In het project Airica voeren het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR), het Commando Luchtstrijdkrachten en de Kustwacht proeven uit om samen met het Inspectie voor Leefomgeving en Transport (IlenT) regelgeving op dit gebied te ontwikkelen. "De zee biedt een laag risicogebied om met onbemande vliegtuigen te vliegen. Het testen van nieuwe regelgeving in dat gebied is dan ook kansrijker dan boven land met haar drukke steden en kwetsbare infrastructuur."

Lading

Veen en zijn team werken duidelijk aan een modernisering van de Kustwacht, en dan niet alleen het materieel. Ook op andere fronten moet de Kustwacht zo snel

mogelijk vernieuwen. "We willen een beter beeld krijgen op de Noordzee en incidenten voorkomen in plaats van bestrijden. Grote zeeschepen kunnen wij goed in de gaten houden, onder meer doordat zij ons informatie verstrekken over hun lading en bestemming. Als die gegevens niet kloppen, ontdekken we dat en kan een van de partijen in het Kustwachtverband een nader onderzoek instellen. Maar van kleinere schepen op zee hebben we een minder scherp beeld. Dat is jammer. Want schippers kunnen aardig wat bijverdienen aan het vervoeren van verdovende middelen."

Daarnaast heeft de Kustwacht met de KNRM vooral de handen vol aan hulpverlening bij reddingsacties op zee. De Noordzee is in feite de voortuin van Nederland. De Noordzeekust is 353 kilometer lang. In het stukje 12-mijls-zone voor de kust zijn jaarlijks 260.000 scheepsbewegingen. "Een van de drukste en meest benutte zeeën ter wereld", stelt Veen. "Voorheen was de Noordzee een zee met een laag risico voor de scheepvaart. De zanderige bodem levert bij stranding meestal geen structurele schade op, waardoor de kosten voor reparatie en de omgevingschade zeer gering zijn. Maar de Noordzee verandert snel. Er komen steeds windmolenparken met enorme windmolens op stevige funderingen. Als hier een schip tegenaan vaart dan kan het schip structureel beschadigd raken –net zoals de Titanic– en kan als gevolg van olie lekkages enorme nevenschade aan het milieu ontstaan. Het risicobeeld op de Noordzee is snel aan het veranderen."

Wachtploeg

Ed Veen (1959) trad in maart 2012 aan als Directeur Kustwacht. Vanaf begin jaren tachtig was hij werkzaam bij de Koninklijke Marine. Zijn laatste functie in uniform was commandant van Zr. Ms. Johan de Witt. Tijdens dit commando voerde hij met het fregat zowel een kustwacht als een counterdrugsoperatie uit in de West. Als directeur van deze civiele organisatie, is hij het gezicht van vele diensten op zee.

De Nederlandse Kustwacht is een eigenstandige civiele organisatie met eigen taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Het kustwachtcentrum ligt op het terrein van de Koninklijke Marine in Den Helder. Het fungeert als coördinatie-, meld- en informatiecentrum en heeft een 24-uurs bezetting. Een wachtploeg bestaat uit vijf personen: een duty-officier, drie wachtofficiëren en een handhavingsofficier. Het Kustwachtcentrum is aangewezen als Nationaal Maritiem en Aeronautisch Redding Coördinatie Centrum (Joint RCC).

De Kustwacht heeft drie hoofddoelstellingen: een verantwoord gebruik van de Noordzee; de veiligheid op zee, zowel op het gebied van dienstverlening als van handhaving. En het toezien op de naleving van (inter-)nationale wetgeving en verplichtingen. Het complete verant-

woordelijkheidsgebied van de vaderlandse Kustwacht is 200 mijl, wijst Veen aan op een kaart in zijn kantoor in de kop van Noord-Holland. Glimlachend: "Vanuit dit perspectief is Den Helder het middelpunt van Nederland."

Visie

Veen en alle partners van de Kustwacht – Rijkswaterstaat, politie, douane, voedsel- en warenautoriteit, Koninklijke Marechaussee en Defensie – stelden de "Kustwacht Visie 2020" op. Centraal in het stuk staat het zogenaamde Risico Informatie Gestuurd Optreden. Veen legt uit: "De Kustwacht moet op de juiste tijd en plaats, met de juiste beschikbare middelen de juiste dingen doen. Dit vereist vooruitkijken, coördineren, plannen en samenwerken. We zien dat het mogelijk is dat door de beschikbare informatie goed te gebruiken niet meer 24 uur per dag, zeven dagen per week op zee aanwezig hoeven te zijn. We zullen dan alleen optreden als informatie daar aanleiding toegeeft, of we geen informatie hebben van bepaalde contacten van interesse. Deze aanpak vereist wel dat we een heel goed beeld moeten krijgen van wat er op de Noordzee gebeurt."

Deze benadering vergt volgens Veen nieuwe interacties en besluitvormingsprocessen om effectiever te kunnen optreden. "We werken bijvoorbeeld samen met de politie, de douane, de Koninklijke Marechaussee en Rijkswaterstaat om met elkaar het operationele beeld te vormen en de aansturing te verbeteren."

Drs. Ed Veen: "We moeten weten wat er precies op de Noordzee gebeurt". Foto: Eva Klijn/MCD

Noordzee Helikopters Vlaanderen levert twee Dauphin helikopters, die op De Kooy standby zijn voor SAR-taken. Foto: Keesnan Dogger/MCD

De Kustwacht Nieuwe Stijl wordt aangestuurd door het Kustwachtviervernanschap (KW4) dat het best kan worden omschreven als dagelijks bestuur. Het KW4 wordt voor-gezet door de directeur Noordzee van Infrastructuur en Milieu (het coördinerende ministerie voor de Kustwacht) en bestaat verder uit de voorzitter van de Permanente Kontaktgroep Handhaving Noordzee (PKHN), de Directeur Personeel en Bedrijfsvoering van de Marine (de beheerder van de Kustwacht) en de Directeur Kustwacht zelf.

Vliegtuig

Half september was de Kustwacht even in het nieuws. Het vliegtuig van de Nederlandse Kustwacht, dat ter ondersteuning van FRONTEX, het Europees agentschap dat de buitengrenzen van de Europese Unie bewaakt, trof tijdens een patrouillevlucht zuid van Sicilië een rubberboot aan met ongeveer 50 migranten.

Hierop is op aangeven van de bemanning van het Kustwachtvliegtuig een zogenaamde Search and Rescue (SAR), een reddingsactie, in gang gezet. De migranten zijn vervolgens door de Italiaanse autoriteiten opgepikt en aan land gebracht. Het vliegtuig van de Kustwacht was voor vier weken gestationeerd op het eiland Pantelleria, ten zuidwesten van Sicilië.

De complete Kustwacht kost de BV Nederland jaarlijks 36 miljoen euro. Dat zijn de exploitatiekosten voor de vaartuigen, vliegtuigen en personeel (inclusief de mid-delen die de participerende diensten inbrengen). Veen geeft aan dat de taken die de Kustwacht uitvoert gepri-oriteerd zijn. "Voorop staat het redden van mensenle-vens en reageren op rampen en ontij. Vervolgens het opsporen van criminelen. Een aantal taken kan je effi-

ciënt regelen, maar rampen en criminele activiteiten laten zich niet plannen. Dus daar moeten wij de juiste middelen zien te verkrijgen om snel en adequaat te kun-nen opereren."

Risico's

Of het nu gaat om een containerschip met 20.000 con-tainers, een cruiseschip met duizenden passagiers aan boord of een eenzaam zeiljacht dat in de winter wordt aangetroffen met een lading drugs aan boord; het boeit Veen allemaal. "De grootte van passagiersschepen neemt alleen maar toe en daarmee ook de risico's", zegt hij. "Ik geef het je te doen om van een zinkend cruise-schip 6000 opvarenden -jongeren, ouderen, invaliden-te halen. Het nachtmerriescenario van de Costa Concordia. Dat zullen maatschappijen en de Kustwacht proberen te voorkomen." In dat kader voert de Kustwacht regelmatig oefeningen uit. Op 24 mei 2014 vond voor de kust van Hoek van Holland de oefening LIVEX plaats met een schip van Stena Line. Volgens inter-nationale maritieme regelgeving is de Nederlandse Kustwacht verplicht periodiek te oefenen met ferry-maatschappijen die vaste internationale routes bevaren.

De deelnemende diensten bij LIVEX waren dit jaar de Kustwacht, de KNRM, de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, Stena Line, het Havenbedrijf Rotterdam, Rijkswaterstaat, Nationale Politie, de Koninklijke Marechaussee en het Loodswezen regio Rijnmond. Het scenario was een aanvaring tussen een ferry en een ander schip. In de zijde van de ferry ontstond daardoor een groot gat en er werd olie verloren. Aan boord brak brand uit door kortsluiting in een trailer. De kapitein van de Stena Line verzocht de Kustwacht zijn passagiers en bemanning van boord te halen.

Het maritieme hoofdkwartier in Den Helder.

Barbiepoppen

Alle schepen groter dan 300 ton hebben sinds 2005 ver-plicht het Automatic Identification System (AIS) aan boord. Dit systeem zendt automatisch continue informa-tie over het schip uit zoals koers, vaart, roepnaam, type schip en geografische positie. Langs de kust staat een netwerk van ontvangers om de signalen van de schepen op te vangen en ook staan er ontvangers op een aantal platforms op de Noordzee. Zo weet de Kustwacht pre-cies waar welk schip zich op het Nederlands deel van de Noordzee bevindt.

"Op basis van ontvangen en vergaarde informatie gaan we te werk. Een schip met Barbiepoppen uit Curaçao is opvallend. Er zit geen Mattel-fabriek (de Amerikaanse fabrikant van de poppen, RP) op het eiland. Daar gaan we dus op af. Een zeilschip in de winter boven de Wadden. Rare situatie; 350 kilo hasj. Mayday van een schip waarvan de bemanning gered wordt helemaal niet happy is. Vreemd; 150 kilo hasj."

Veen signaleert: "Containerschepen uit Zuid-Amerika op weg naar Rotterdam of Antwerpen hebben regelmatig cocaïne aan boord. De Kustwacht ziet hier dat de werk-wijze voor het aan land brengen verandert. We weten dat er overdrachten op zee plaats vinden. Er zijn al ver-schillende forse partijen cocaïne op zee en op de Nederlandse kust aangetroffen. De overheid met haar

De douane levert twee patrouillevaartuigen: Zeearend en Visarend.

Vijf ministeries

De Kustwacht voert vijftien taken uit voor maar liefst vijf ministeries. Zeven daarvan zijn dienstverleningstaken en de andere acht zijn handhavings-taken. De ministeries zijn:

- Ministerie van Infrastructuur en Milieu: Directoraat-generaal Bereikbaarheid en Directoraat-generaal Rijkswaterstaat
- Ministerie van Defensie: Koninklijke Marine, Koninklijke Marechaussee en Koninklijke Luchtmacht
- Ministerie van Veiligheid en Justitie: Nationale Politie, Openbaar Ministerie en Nationaal Crisis Centrum
- Ministerie van Financiën: Belastingdienst en Douane, FIOD
- Ministerie van Economische Zaken: Staatstoezicht op de Mijnen en Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit

Vanuit allerlei overheidsdiensten worden mensen voor de Kustwacht ingezet:

- Rijkswaterstaat
- Nationale politie
- Koninklijke Marine
- Koninklijke Luchtmacht
- Douane
- Koninklijke Marechaussee
- Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Daarnaast maakt de Kustwacht permanent gebruik van de reddingboten van de Koninklijke Nederlandse Redding Maat-schappij (KNRM) en werkt de dienst nauw samen met een aantal verkeerscentrales van de vijf grote Nederlandse zeehavens (Vlissingen, Rotterdam, Scheveningen, Amsterdam en Den Helder) en de bemande vuurtorens van Schiermonnikoog, Terschelling en Ouddorp.

CODEMO innoveert met de industrie

‘Innovatieve ideeën zijn welkom!’

Heb je een innovatief idee? Stuur het naar de ‘ideeëncommissie’ van Defensie. Speciaal voor het midden- en kleinbedrijf (mkb) is een miljoenenbudget gereserveerd om gezamenlijk van idee tot productontwikkeling te komen. “Wij koppelen de innovatiekracht van de Nederlandse defensie-industrie aan nieuwe ontwikkelingen en behoeften binnen de krijgsmacht”, stellen de beide voorzitters van de Commissie Defensie Materieel Ontwikkeling (CODEMO).

Tekst: Martin Bobeldijk (Turnaround Communicatie)

“Via de CODEMO kunnen bedrijven vanuit hun eigen kennis en expertise innovatieve materieelonderwerpen op de agenda van Defensie zetten”, vertelt brigade-generaal Gerard Koot, plaatsvervangend directeur Plannen bij de Bestuursstaf. “Onze focus ligt daarbij op het mkb, omdat deze bedrijven vaak innovatief en daadkrachtig zijn. Wij geven ze extra hulp, zodat zij ideeën kunnen doorontwikkelen tot een prototype. Dat is goed voor het Nederlandse bedrijfsleven en Defensie krijgt ideeën boven tafel waar we zelf niet aan gedacht hebben.” Generaal-majoor Peter Dohmen is de andere CODEMO-voorzitter en directeur Materieellogistiek van de Defensie Materieel Organisatie. Hij beoordeelt de

Royalty's maken CODEMO-fonds financieel zelfstandig

Vanuit het Defensie investeringsplan (DIP) is tien miljoen euro gereserveerd voor het CODEMO-fonds. De afgelopen vier jaar zijn 57 voorstellen ingediend, waarvan er 18 zijn gehonoreerd. Hiermee is 6,9 miljoen euro gemoeid. Vier projecten zijn inmiddels afgerond. De resterende 3,1 miljoen euro is nog beschikbaar voor nieuwe ideeën. Het bedrijfsleven draagt over de verkoop van ontwikkelde producten royalty's af aan Defensie. Dat geld vloeit terug in het fonds, zodat nieuwe initiatieven kunnen worden opgestart.

ingediende ideeën op innovatief karakter en uitvoerbaarheid, terwijl Koot vooral kijkt naar het gebruikspotentieel voor de krijgsmacht. Hij wil graag het misverstand uit de weg nemen dat bedrijven zichzelf buitenspel zetten bij de verwerving, als zij ideeën bij de commissie indienen. “Dat is niet het geval.”

CODEMO: Hoe werkt het?

“Op onze website staan onze contactgegevens en de criteria waaraan inzendingen moeten voldoen”, legt Dohmen uit. “Na ontvangst beoordelen we de ingediende ideeën. Voor veelbelovende voorstellen sluiten we een contract met het betreffende bedrijf en starten we een ontwikkeltraject. Als het initiële voorstel nog niet helemaal aansluit op onze behoefte en we wel kunnen zien, gaan we de dialoog aan. We kijken dan of onze wensen en de mogelijkheden van het bedrijf bij elkaar te brengen zijn.” Besluit de CODEMO positief over een projectvoorstel, dan financiert Defensie vijftig procent van het ontwikkeltraject en treedt het ministerie later mogelijk nog op als *launching customer*. Hiermee vindt niet alleen een risicoreductie voor het bedrijf plaats, maar

bestaat ook nog eens de mogelijkheid dat Defensie helpt met het verbreden van zijn afzetmarkt. “Maar de risico's zijn niet nul”, benadrukt Dohmen. “De CODEMO geeft geen garanties. Een ontwikkeltraject is nu eenmaal een soort *trial and error* proces en leidt dus niet altijd tot succes. Ook kan het zijn dat de resultaten niet overeenkomen met wat wij verwachten of dat onze behoeftestelling wijzigt door actuele ontwikkelingen. Uiteraard gaan we voor een succesvolle afronding. Want dat is ook in ons belang. Daarom volgen we nauwgezet de voortgang van projecten en komt de commissie vier keer per jaar bijeen. Zo houden we grip op de uitvoering en kunnen we snel naar bedrijven toe reageren.”

Innovatieve speerpunten

De CODEMO ontvangt graag voorstellen voor kleinschalige innovatieve projecten. Dohmen: “Het gaat ons niet om een volledig nieuw voertuig of wapensysteem. Dat loopt via de reguliere behoeftestellings- en verwervingsprocedures. Het gaat ons om ideeën die met een beperkte investering van de grond te tillen zijn en die voor ons toegevoegde waarde hebben.” Maar hoe weet je nu wat voor Defensie van toegevoegde waarde is? Waar ligt die behoefte? Volgens Koot missen bedrijven soms belangrijke inzichten op dit vlak, terwijl nationale en vooral internationale tijdschriften en defensiepublicaties goed inzicht bieden in actuele ontwikkelingen. “Lees die bladen. Kom op symposia. En laat je informeren door de NIDV, die een belangrijke bemiddelaar is tussen de industrie en Defensie.” Volgens hem zijn er op dit moment een aantal belangrijke speerpunten waar de

CODEMO-projecten in beeld

Recent heeft de Commissie Defensie Materieel Ontwikkeling vijf contracten ondertekend met het bedrijfsleven. Het gaat om:

- het virtuele trainingsprogramma *Cultura*, gericht op *social en cultural awareness*, ontwikkeld door IC3D Media;
- biometrische dataverwerking, waarbij internationale biometrische data wordt gedeeld door een generiek intelligent elektronisch systeem, ontwikkeld door HSB;
- pantserglas van ballistisch veiligheidskunststof, waardoor een ruit minder weegt, maar meer bescherming biedt, ontwikkeld door Allplast;
- kunststof munitiechakels, waardoor een reductie in gewicht en kosten ontstaat, ontwikkeld door Egmond Plastic;
- onderhoudsarme opblaassystemen voor reddingsvesten van piloten, ontwikkeld door CGG Technologies).

“We zoeken toegevoegde waarde door een kleine investering”, zegt generaal-majoor Peter Dohmen. (Foto: MH)

Afgerond project: akoestische gevechtsradar

Een voorbeeld van een inmiddels afgesloten CODEMO-project is AVISA van het bedrijf Microflown. Dit prototype van een geautomatiseerd waarnemingssysteem is in staat om op basis van akoestische vector sensoren allerlei geluidsbronnen te detecteren, lokaliseren, identificeren en volgen. Denk daarbij aan mortieren, artillerie, RPG's, kleinere wapens, voertuigen en menselijk geluid. Defensie treedt voor dit product op als *launching customer*. Er is veel buitenlandse belangstelling voor deze 'akoestische gevechtsradar'. Voor meer informatie: <http://bit.ly/1sBDjOV>

Commandant der Strijdkracht op focus:

- informatiegestuurd optreden, het versnellen van informatieverwerking, verbeteren van *command and control*, encryptie en het verwerken van de enorme hoeveelheid data uit sensoren;
- onbemande systemen die de risico's voor het personeel verminderen en menselijke beperkingen opheffen;
- reduceren van de *footprint*, zoals vernieuwende energiebronnen, verlagen van de belasting op milieu en lokale bevolking, verminderen van de kwetsbaarheid van logistieke lijnen en *compounds* door bijvoorbeeld de doelmatigheid van een inzet te verhogen en minder afhankelijk te zijn van lokale leveranciers;
- simulatie van operationeel optreden, waarbij het niet alleen gaat om hardware, maar ook om technologie voor het trainen van bijvoorbeeld *softskills*.

Voor meer informatie en contactgegevens CODEMO: <http://bit.ly/1ADTeBu>

Brigade-generaal Gerard Koot: “Focus op MKB”. Foto: Jelle Zijlstra

Minister Hennis: ‘Extra geld is trendbreuk’

Defensie krijgt er vanaf 2015 op de begroting extra geld bij en vanaf 2017 structureel € 100 miljoen per jaar. Dat blijkt uit de Miljoenennota van het kabinet voor 2015. Hierin is voor Defensie netto € 7,6 miljard opgenomen. “Het is een stap in de goede richting”, zegt minister Jeanine Hennis-Plasschaert, die blij is met het extra geld. “We moeten immers antwoord kunnen blijven geven op de geopolitieke ontwikkelingen.”

Minister Hennis blikt vooruit. Foto: John van Helvert/MCD

Een aanpassing van het ambitieniveau ligt in de verwachting. Dit heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de samenstelling en toerusting van de krijgsmacht. “Het extra geld is een trendbreuk met de bezuinigingen van de afgelopen jaren. Een trendbreuk die, waar mogelijk, de komende jaren verder vorm moet worden gegeven.” In het najaar van 2013 werd door het kabinet ook extra geld (€ 115 miljoen) voor Defensie vrijgemaakt.

In 2015 richt Defensie zich op het verbeteren van de inzetbaarheid en het voortzettingsvermogen van de krijgsmacht. “Bij het gebruik van het extra geld is de nota ‘In het belang van Nederland’ het uitgangspunt. Goed werkgeverschap blijft centraal staan. Maar ook internationale samenwerking en toekomstbestendigheid, twee kernbegrippen uit die nota.”

Met het extra geld wil Hennis de slagkracht van de krijgsmacht versterken en knelpunten aanpakken. Zoals de tekorten in voorraden reservedelen en munitie, maar ook bijvoorbeeld het tekort aan helikoptercapaciteit. “De vele jaren van bezuinigingen op Defensie hebben hun tol geëist. Dit is een mooie stap voorwaarts. Defensie is er nog niet, maar er is reden tot optimisme. Nieuwe bezuinigingen op het defensiebudget liggen niet in de rede. De intentie is om de trendbreuk de komende jaren, waar mogelijk en nodig is, verder vorm te geven. In dit kader zal het debat over de Nederlandse krijgsmacht, in het licht van de nationale en internationale veiligheidssituatie, het komende jaar veel aandacht krijgen. We investeren extra geld in de slagkracht van de krijgsmacht. En dat is ook hard nodig. We moeten immers antwoord kunnen blijven geven op de geopolitieke ontwikkelingen. Zo draagt Defensie bij aan een veilige wereld, een veilig Europa en een veilig Nederland.”

Bron: Defensiekrant

Baltic Air Policing vanaf de Poolse basis Malbork: KLu F-16 en Poolse MiG-29. Foto: Gerben van Es/MCD

Hoe wordt de 100 miljoen gebruikt?

Verbeteren van knelpunten in de bedrijfsvoering.

Er komt aandacht voor de zogeheten *dissatisfiers*. Het gaat om *support assets* en *enablers*. In dat opzicht kan het extra geld worden gezien als smeerolie voor een machine die niet flexibel loopt.

Helikoptercapaciteit

Helikoptercapaciteit is schaars, zowel in Nederland als daarbuiten. Vanwege het achterblijven van de NH90-capaciteit neemt Defensie voor de transporttaken extra Cougar-helikopters opnieuw in gebruik. Dit in aanvulling op de huidige acht Cougar-toestellen. Ook breidt Defensie de Chinook-capaciteit uit. Voorts investeert Defensie in een multidisciplinaire helikoptersimulator waarmee, voor alle Nederlandse helikoptertypen, complexe missies kunnen worden geoefend.

Bushmasters

Defensie schaft twintig extra Bushmaster-pantservoertuigen aan voor de verbetering van het voortzettingsvermogen van het Commando Landstrijdkrachten en Commando Zeestrijdkrachten. Met de extra Bushmasters kunnen eenheden beter worden getraind voor missies en zijn meer eenheden inzetbaar met hetzelfde voertuigtype.

Drones

De informatie die wordt vergaard met onbemande systemen is van grote waarde voor de commandant te velde. Daarom investeert Defensie in de nieuwste generatie tactische onbemande luchtsystemen. Hiermee beschikken operationele eenheden over betere en real time informatie.

Cyber

Cyberaanvallen en -spionage leiden tot ernstige verstoringen van onze samenleving. Defensie investeert dan ook verder in de kennis en deskundigheid van haar personeel, in relevante opleidingen, cyberwapens, detectiesystemen, een cyberlaboratorium en in capaciteit ten behoeve van datavergaring en analyse.

Bescherming tegen chemisch, biologisch, radiologisch en nucleaire dreiging

Goede bescherming tegen gevaarlijke stoffen (chemisch, biologisch, radiologisch en nucleair, CBRN) verbetert de inzetbaarheid van militairen in een missiegebied of voor de nationale veiligheid. Daarom investeert Defensie in een nieuwe generatie CBRN-uitrusting voor de individuele militair. Deze uitrusting biedt bescherming tegen de modernste stoffen, waardoor slagvaardig optreden mogelijk blijft.

Aanvulling munitievoorraden

De munitievoorraad voor inzet is en blijft een belangrijk punt van aandacht. De munitievoorraden voor belangrijke zee-,

land- en luchtwapensystemen, zoals onderzeeboten, LC-fregatten en de Apache-helikopter worden verder aangevuld.

Reservedelen

De inzet van eenheden bij missies leidt tot een verhoogd verbruik van reservedelen. Het hanteren van een minimale voorraad leidt tot tekorten bij de niet-ingezette eenheden. Dit gaat ten koste van de geoefendheid en de reactietijd en daarmee ten koste van het voorzettingsvermogen. De reservedelenvoorraad wordt daarom verder aangevuld. Voor 2016 zijn bovendien incidenteel extra middelen gereserveerd voor munitie en reservedelen.

Verwervingsexperts

De kennisbasis van Defensie is essentieel om onafgebroken te kunnen blijven vernieuwen. Ook is het van belang om specialistische kennis in huis te hebben voor de verwerving van materieel. Defensie investeert in specialistische functies op relevante plekken (*smart buyers / specifiers*). Dit vergroot de effectiviteit van Defensie, zowel operationeel als bestuurlijk.

Data-analyse

Moderne wapensystemen, zoals LC-fregatten, F-35 jachtvliegtuigen en onbemande luchtsystemen, verzamelen en verwerken steeds grotere hoeveelheden informatie. Ook in de toekomst moet Defensie in staat blijven de informatie van uiteenlopende systemen bijeen te brengen, te verwerken en te analyseren. Defensie investeert daarom in de benodigde personele deskundigheid en in systemen die dergelijke data-analyse mogelijk maken.

Inlichtingen

Om aan de toenemende vraag naar informatie over risicogebieden en (potentiële) inzetgebieden te kunnen voldoen, is het essentieel dat Defensie zelf inlichtingen kan vergaren en verwerken. Hiervoor wordt de MIVD versterkt met daarvoor relevante personele capaciteit en wordt daarnaast onder andere geïnvesteerd in specialistische IV/ICT.

‘Genetwerkt militair optreden’

Operationele samenwerking, nationaal en internationaal, is essentieel. In een operationele omgeving, met uiteenlopende ICT-systemen en softwarepakketten, moet bij voorkeur worden gebruikgemaakt van één besturingssysteem. Dit maakt een volledig geïntegreerde en eenvoudiger commandovoering, evenals betere ondersteuning van de logistiek, mogelijk. Daarom investeert Defensie in meer en betere middelen die de mogelijkheden van ‘genetwerkt militair optreden’ (*Network Enabled Capabilities*) vergroten.

Scania 50 jaar in Zwolle

Met een Open Dag op 4 oktober vierde Scania Production Zwolle het 50-jarig bestaan. In de fabriek wordt het volledige Scania vrachtwagenprogramma gebouwd. Sinds 1964, het jaar waarin de productie in Nederland begon, werd in december 2010 de 500.000ste truck geassembleerd. Het aantal medewerkers is in die periode gegroeid van 270 naar ruim 1.500. De krijgsmacht heeft vele Scania-voertuigen in gebruik, opvallend daarbij is het Wissel Laad Systeem.

Het Scania WLS (Wissel Laad Systeem) van de Koninklijke Landmacht op oefening in Slowakije. Foto: MCD

Open Dag in
Zwolle
(Foto: Scania)

Onderdeel van het fabriekskomplex in Zwolle is een Logistiek Centrum. De levering van productiedelen aan de fabriek vindt plaats door directe communicatie per computer. Ruim 500 toeleveranciers zijn op een informatiesysteem aangesloten, waardoor de orders zo efficiënt mogelijk kunnen worden afgehandeld. Per dag komen ruim 100 vrachtwagens met onderdelen de fabriek in. In het logistiek centrum worden de voorbereidingen gedaan om de onderdelen in kleine hoeveelheden voor

de geplande truckspecificatie, just in time aan de productielijn te bevoorraden.

Zweedse kwaliteit

Scania Production Zwolle produceert uitsluitend op order. Dat houdt in dat alle vrachtauto's op basis van klanteneisen worden gespecificeerd. Het betekent ook dat snel moet worden ingespeeld op de sterk wisselende vraag naar zware vrachtwagens. Dit is mogelijk door uitgebalanceerde logistieke systemen en de flexibele inzet van het personeel. Er wordt o.a. gewerkt met een flexurenbank waarmee teveel en te weinig gewerkte tijd kan worden verrekend.

In de productie- en logistieke afdelingen in Zwolle wordt in een twee ploegensysteem gewerkt. Zowel op de eigen bedrijfsschool als daarbuiten volgen de medewerkers tal van cursussen en wordt het eigen personeel getraind op specifieke werkzaamheden. De Scania fabriek in Zwolle, Scania Nederland B.V. en de lakfabriek in Meppel staan gezamenlijk voor Zweedse kwaliteit van Nederlandse bodem. Scania Production Zwolle neemt 60% van de Europese Scania-productie voor haar rekening. De vrachtauto's worden vanuit Zwolle afgeleverd naar ruim 60 landen.

Van trendbreuk naar toekomstbestendig

Een lichtpuntje in deze donker wordende dagen is dat het draagvlak voor Defensie is toegenomen, getuige ook de op termijn structurele verhoging van de Defensiebegroting met € 100 miljoen. Nadat het defensiebudget de afgelopen jaren met ruim één miljard op jaarbasis kritiek is gedaald, wordt in 2015 een bescheiden bedrag toegevoegd dat deels wordt gebruikt om te investeren in de krijgsmacht. Elders in deze uitgave kunt u lezen dat minister Hennis-Plasschaert zelfs het woord 'trendbreuk' gebruikt. Dat is moedig, want belofte maakt schuld. Maar is er nog een lange weg te gaan voordat de uitgaven voor Defensie zelfs maar in de buurt komen van de 2% norm van het BNP, die is herbevestigd tijdens de NAVO-top in Wales. Ook minister Hennis heeft haar handtekening onder die intentieverklaring gezet. De realiteit is dat Nederland geen 8 miljard euro uitgeeft aan Defensie, zoals de Miljoenennota meldt, maar netto slechts 5,3 miljard, ofwel 0,87% van het BNP! Het verschil wordt o.a. veroorzaakt door het bedrag van 1,2 miljard aan pensioenen en wachtgelden, dat nog ten laste komt van Defensie en door honderden miljoenen aan BTW die Defensie moet terugstorten in de schatkist.

Toekomstbestendig

Defensie mag niet afhankelijk zijn van dagkoersen. Een stabiele, waardevaste begroting is nodig om te kunnen blijven investeren en innoveren en daarmee Nederland veiligheid te kunnen bieden. De NIDV prijst het streven van de regering om de krijgsmacht duurzaam en toekomstbestendig te maken. Een krijgsmacht die zowel op de grond, ter zee en in de lucht een vuist kan maken. Daarbij is internationale samenwerking door de krijgsmacht en door het bedrijfsleven noodzakelijk. Niet alleen bij aanschaf, maar vooral ook bij exploitatie van het materieel. In de exploitatiefase kunnen de industrie en Defensie samen door slimme concepten de instandhoudingskosten verminderen en gelijktijdig de operationele inzetbaarheid verhogen. Met name op het gebied van ICT en het beheer van reservedelen kan het bedrijfsleven zorgen voor forse verbeteringen.

Om de krijgsmacht in de toekomst op tenminste het huidige niveau te handhaven, zijn investeringen in grote materieelprojecten essentieel. De NIDV is blij met de plannen de M-fregatten, de onderzeeboten en de mijnenbestrijdingsvaartuigen te vervangen. Deze systemen werden al vóór het einde van de Koude Oorlog aangeschaft en moeten in het komende decennium wor-

den vervangen. De NIDV vindt dat de Nederlandse maritieme industrie en onderzoeksinstituten niet (verder) achter mogen raken ten opzichte van de hevige buitenlandse concurrentie. Het is essentieel om op korte termijn studieopdrachten te geven om deze vervangingsplannen verder voor te bereiden.

Zeker in een periode dat nieuwe samenwerkingsverbanden moeten worden gesmeed, is het een goede zaak dat komend jaar de besluitvorming over de aanschaf van de F-35A contractueel wordt afgerond. Nederland toont zich daarmee een betrouwbare partner.

Investeringsquote

Bij de landstrijdkrachten is een voortdurende verbetering van de zelfbescherming van personeel en materieel geboden; ook uitstekende gevechtskracht op de grond is essentieel. De voor-aanstaande positie van het Nederlandse bedrijfsleven op het gebied van nieuwe materialen maakt dit mede mogelijk, mits Defensie blijft investeren en innoveren. Verdergaande samenwerking met de Nationale Politie, Veiligheidsregio's en Kustwacht op het gebied van innovatie, persoonsbescherming, ICT, onbemande systemen, enz. biedt legio kansen tot verhoogde efficiency. Juist nu de Nationale Politie en in mindere mate Defensie problemen ondervinden op het gebied van verwerving, is het goed dat de overheid kijkt naar een manier om 'best practices' te verankeren. De NIDV is hier klaar voor. De herijking van het Defensie Materieel Proces is daarvoor een goed vertrekpunt.

De NIDV deelt de opvatting van de minister van Defensie dat de investeringsquote weer op 20% van de begroting moet komen. Natuurlijk omdat Defensie over modern materieel moet beschikken, maar ook omdat die investeringen één-op-één terugvloeien in de Nederlandse economie. Aandachtspunt voor de politiek blijft ervoor te zorgen dat de Europese Richtlijn 81, waardoor compensatieverplichtingen verdwijnen, niet ten koste gaat van het Nederlandse MKB dat geen gelijk speelveld heeft met de toeleveranciers van buitenlandse OEM's. Zelf werken wij ook aan dit probleem, dat vorige maand is besproken tijdens een bijeenkomst van de Europese associaties (ASD) met vertegenwoordigers van de Europese Commissie en EDA. Nederland trekt hierbij samen op met een vijftiental kleinere Europese landen. Grote landen zien het probleem niet of nauwelijks: het is voor hen volstrekt logisch dat zijn hun eigen MKB inschakelen in de supply chain. Ook een land als Polen, met een substantieel investeringsprogramma, heeft buitenlandse OEM's laten weten dat het Poolse MKB nadrukkelijk moet worden betrokken bij militaire materieelprojecten. Met de nieuwe Poolse EU-Commissaris Elżbieta Bieńkowska die verantwoordelijk is voor Interne Markt en MKB, wordt dit een interessante tijd.

Mr. Ron Nulkes, Directeur NIDV

Een gratis abonnement op dit magazine

U bent werkzaam bij de overheid en actief betrokken bij materieelverwerving, beleidsvoorbereiding en/of communicatie? Dan kunt u gratis een persoonlijk exemplaar van dit magazine ontvangen. Dat geldt

uiteraard ook voor werknemers van bedrijven die bij de NIDV zijn aangesloten. Ga naar onze website www.nidv.eu en vul daar online het aanvraagformulier in.

Colofon

Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)

Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag
Telefoon : (070) 364 48 07
Fax : (070) 365 69 33
E-mail : info@nidv.eu
Internet : www.nidv.eu

Het nieuwsmagazine verschijnt 4 keer per jaar

Eindredactie

Mat Herben

Abonnementen

Deelnemers en medewerkers bij de overheid ontvangen dit blad gratis

Advertentieverkoop

Stichting NIDV
Mevrouw S. Sahadew Lall
Telefoon : (070) 364 48 07
Vormgeving en druk
Media Krachtcentrale

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave, mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaand schriftelijke toestemming van de uitgever.

F-35 feiten

Nieuws, achtergronden en feiten over het JSF-programma. Raadpleeg de website www.F35.nl van het NIFARP

Commandant Zeestrijdkrachten

Op vrijdag 26 september heeft vice-admiraal Matthieu Borsboom het commando over het Commando Zeestrijdkrachten overgedragen aan luitenant-generaal der mariniers Rob Verkerk. Schout-bij-nacht Ben Bekkering volgt generaal Verkerk op als plaatsvervangend Commandant Zeestrijdkrachten. Op de foto de nieuwe Commandant Zeestrijdkrachten (CZSK), luitenant-generaal Rob Verkerk. (Foto: John van Helvert/MCD)

NIDV Kernteam

Mr. R. Nulkes, Directeur – **P. Huis in 't Veld**, Manager Business Development Luchtmacht, secretaris NIFARP – **Drs. M. Soeteman**, Manager Business Development Marine
Mr. R.H. van Dort, Voorzitter C2TP-platform, Manager Business Development ICT, Marechaussee en Landmacht – **Mevr. drs. P. Arts**, Innovatiemedewerker – **G. Brayé**, Datamanager – **Mevr. S. Sahadew Lall**, Officemanager – **Mevr. L.G.D. Mayer**, Secretaresse – **Mevr. N.M. Rosbergen**, secretaresse.

NIDV Supportteam

ir. A. Mom, Adviseur Internationale Samenwerking – **KTZ b.d. Marcel Hendriks Vettehen**, Adviseur Marine en Energie – **Kol b.d. ir. J.L. Velmans**, Adviseur Landmacht – **Kol b.d. J. Zijlstra**, Adviseur Luchtmacht en DMP Projecten – **M. Herben**, adviseur Public Affairs – **G. van Loon**, adviseur Export – **J. Jansen**, adviseur NAVO – **D. Visser**, adviseur Veiligheid.

Algemeen Bestuur Stichting NIDV

Mw. drs. K.M.H. Peijs, voorzitter – **J.H.N. van Ameijden**, Damen Schelde Naval Shipbuilding – **Ir. G.J. Edelijm**, Thales Nederland – **Ir. H. Büthker**, Fokker Aerostructures – **drs. J.G.P. Taams**, Atos – **VADM b.d. W. Nagtegaal**, TNO – **D. Mackintosh**, Bayards Aluminium Constructies – **M.R. Brinkman**, Airborne Composites – **W. Tijsterman**, Contour Advanced Systems – **C. Haarmeijer**, Re-lion – **S. Miegies**, CityGis

Ahoy Rotterdam - 20 november 2014 NIDV Symposium & Tentoonstelling

Nederlandse Industrie voor Defensie & Veiligheid

STRATEGISCHE PARTNER VAN DE NEDERLANDSE KRIJGSMACHT

Als een van de vooraanstaande leveranciers van defensietechnologie is de Rheinmetall Defence Group al vele jaren een partner van de Nederlandse Krijgsmacht. De defensieproducten van Rheinmetall bepalen wereldwijd de norm voor kwaliteit en effectiviteit – van militaire trucks en rupsvoertuigen via simulatoren en elektro-optische systemen tot wapensystemen en munitie. Daarnaast biedt de Nederlandse Rheinmetall vestiging in Ede een volledige service op het gebied van wielvoertuigen en beschermingssysteem.